

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سلسله عقیده اسلامی ۲۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على
رسول الله و على آله و اصحابه الى يوم الدين و
اما بعد :

در مورد مرگ پیامبران دلایل قطعی موجود است تنها در
مورد عیسی؛ یک استثناء وجود دارد و آن این است که الله
تعالی او را به سوی خود بالا برده و هم اکنون زنده است
چنانکه توضیح آن خواهد گذشت.

الله تعالی در باره مرگ انبیاء می فرماید: ﴿أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ
حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ﴾ (بقره ۱۳۳)

«آیا وقتی که یعقوب در حال احتضار بود شما آنجا حاضر
بودید؟»

و می فرماید: ﴿وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ
فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ حَتَّى إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ
لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا﴾ (غافر ۳۴)

«یوسف از قبل با دلایل روشن به سوی شما آمد ولی شما
پیوسته به آنچه به سوی شما می آمد در شک بودید تا وقتی
که از دنیا رفت گفتید خداوند بعد از او هرگز فرستاده ای را
برنخواهد انگيخت»

الله تعالی در باره سلیمان؛ می فرماید: ﴿فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ
الْمَوْتَ مَا دَهَمَهُ عَلَى مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ
مِنْ سَاتِهِ﴾ (سبا ۱۴)

«چون مرگ را بر او مقرر داشتیم جز جنبنده ای خاکی که
عصای او را می خورد از مرگ او آگاه نگردانیدیم»

و الله تعالى خطاب به پیامبر صلی الله علیه وسلم می فرماید:
﴿إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ﴾ (زمر ۳۰)
«تو می میری و آنها نیز خواهند مرد».

بعضی از مفسران گفته اند این خبر به پیامبر و صحابه،
اعلامی برای صحابه است که او صلی الله علیه وسلم می
میرد. و خداوند از مردن هر مخلوقی خبر می دهد: ﴿كُلُّ
نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ﴾ (آل عمران ۱۸۵)
«هر نفسی طعم مرگ را خواهد چشید».

این آیات بر فوت انبیاء و اینکه آنها می میرند همچنانکه
سایر انسانها می میرند جز در مورد عیسی؛ که الله عزوجل
خبر داده او را به سوی خود بالا برده است، دلالت دارند. می
فرماید: ﴿إِذْ قَالَ اللَّهُ يَعْيسَى ابْنِي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَى
وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ (آل عمران ۵۵)

«آنگاه که الله تعالی فرمود یا عیسی من تو را بر گرفته و
دریافت می نمایم و به سوی خود بالا می برم و از صحبت
کردن با کسانی که کافر شدند ترا پاک می کنم»
این آیه بر بالا بردن عیسی؛ به وسیله جسم و روحش توسط
خداوند به سوی آسمان و اینکه او نمرده است، دلالت دارد.

اما کلمه الوفاة در آیه که الله تعالی می فرماید: ﴿مُتَوَفِّيكَ﴾
در تفسیر آن آمده که او را بلند نموده و به سوی خود بالا
برد. ابن جریر طبری آن را گفته و بیشتر مفسرین گفته اند
که وفاء مذکور همان خواب است همانگونه که الله تعالی می

فرماید: ﴿اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا﴾ (زمر ۴۲)

«خداوند روح مردم را هنگام مرگشان به تمامی باز می ستاند و روحی را که در خوابش نمرده است».

این آیه بیان می دارد که عیسی؛ زنده است و در حال حاضر در آسمان می باشد. و خداوند از مرگش قبل از برپایی قیامت خبر داده است:

﴿وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ ۖ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِدًا﴾ (نساء ۱۵۹)
«و از اهل کتاب کسی نیست مگر اینکه پیش از مرگ حتماً به او ایمان خواهد آورد و در روز قیامت بر آنان شاهد خواهد بود».

مرگ مذکور اینجا همان مرگ عیسی؛ در آخر الزمان بعد از اینکه از آسمان پایین می آید و صلیب را می شکند و خوک را می کشد، و جزیه را برمی دارد، می باشد کما اینکه بر آن احادیث صحیح در نزول عیسی؛ در آخر الزمان شاهد است که در صحیحین و غیر این دو آمده است.

و همچنین گفته شده که ادریس؛ که از جمله پیامبران می باشد نیز نمرده است. بعضی از اهل علم ذکر نموده اند که او نمرده بلکه خداوند او را به مانند عیسی؛ بالا برده است و به این سخن الله تعالی استدلال می نمایند: ﴿وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ ۚ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ۚ وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا﴾ (مریم ۵۶-۵۷)

«و در این کتاب از ادریس یاد کن که او پیامبری صدیق بود و ما او را به مکانی بلند بالا بردیم»

مجاهد می گوید: **یدریس رفع فلم یمت کما رفع**

عیسی «ادریس به مانند عیسی بالا رفته و نمرده است». ابن عباس رضی الله عنه می گوید: **(رفع إلى السماء فمات بها)** «به سوی آسمان بالا رفته و در آنجا مرده است» و

دیگران گفته اند: **(رفع إلى السماء الرابعة والعلم**

فی ذلك عند الله تعالى) «به آسمان چهارم بالا برده و الله تعالی به آن عالم است» اختلاف بین اهل علم در مرگ ادریس از نبود آن است و این جزو مسلمات است که اگر نمرده باشد، بخاطر این سخن الله تعالی بالاخره خواهد مرد: ﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ﴾ (آل عمران ۱۸۵)
«هر نفسی طعم مرگ را خواهد چشید».

و جز در مورد عیسی و ادریس علیهما السلام از پیامبران کسی از اهل علم مورد اعتماد در امت نگفته که پیامبران زنده هستند همانگونه که از نصوص گذشت شواهدی بر مرگشان وجود دارد.

ولی در بعضی از نصوص آشکالی وجود دارد که فهم آن بر بعضی در این باب سخت شده است مانند آنچه در احادیث معراج روایت شده که او بعضی از پیامبران را در آسمان دیده و با آنها صحبت نموده است بر آنچه در حدیث انس آمده که شیعین روایت کرده اند. در آن آمده: **«ثُمَّ عَرَجَ بِنَا إِلَى السَّمَاءِ فَاسْتَفْتَحَ جِبْرِيلُ فَقِيلَ مَنْ أَنْتَ قَالَ جِبْرِيلُ فَقِيلَ وَمِنْ مَعَكَ قَالَ مُحَمَّدٌ فَقِيلَ وَقَدْ بُعِثَ إِلَيْهِ قَالَ قَدْ بُعِثَ إِلَيْهِ فَفَتَحَ لَنَا فَإِذَا أَنَا بِأَدَمَ فَرَحَّبَ بِي وَدَعَا لِي بِخَيْرٍ ثُمَّ عَرَجَ بِنَا إِلَى**

السَّمَاءِ الثَّانِيَةِ فَاسْتَفْتَحَ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقِيلَ مَنْ أَنْتَ قَالَ جِبْرِيلُ فَقِيلَ وَمِنْ مَعَكَ قَالَ مُحَمَّدٌ فَقِيلَ وَقَدْ بُعِثَ إِلَيْهِ قَالَ قَدْ بُعِثَ إِلَيْهِ فَفَتَحَ لَنَا فَإِذَا أَنَا بِابْنِ الْخَالَةِ عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَيَحْيَى بْنَ زَكَرِيَّا صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمَا فَرَحَّبَا وَدَعَا لِي بِخَيْرٍ «سپس ما را به آسمان بالا بردند جبریل

از (دربان) خواست که در را باز کند. گفته شد: تو کیستی؟ گفت: جبریل. گفته شد چه کسی با توست؟ گفت:

محمدص. گفته شد: دعوت شده است؟ گفت: بله، دعوت شده است. پس در را برایمان باز کرد در این هنگام با آدم؛ روبه رو شدم به من خوش آمد گفت و برایم دعای خیر

کرد. سپس ما را به آسمان دوم بالا بردند. جبریل (از دربان) خواست در را باز کند. گفته شد: تو کیستی؟ گفت: جبریل.

گفته شد: چه کسی با توست؟ گفت: محمد صلی الله علیه وسلم. گفته شد: دعوت شده است؟ گفت: بلی، دعوت شده

است. پس در را برای ما باز کردند در این اثنا با پسر خاله ها عیسی بن مریم و یحیی پسر زکریا علیهما السلام رو به رو

شدم آنها به من خوش آمد گفتند و برایم دعای خیر نمودند» بخاری (۳۵۷۰) و مسلم (۱۶۲)

تا پایان حدیث که در آن صورت یوسف را در آسمان سوم دید که نصف زیبایی و جمال به او بخشیده شده بود. ادریس را در آسمان چهارم، هارون را در آسمان پنجم، موسی را در آسمان ششم و ابراهیم را در آسمان هفتم دید در حالیکه پشتش را به سمت بیت المعمور تکیه داده بود و همه آنها به او خوش آمد گفتند و برای او دعای خیر نمودند.

و در حدیث ابن عباس رضی الله عنه در صحیحین آمده که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: «رَأَيْتُ لَيْلَةَ أُسْرَى بِي مُوسَى رَجُلًا أَدَمَ طَوَالًا جَعْدًا كَأَنَّهُ مِنْ رِجَالِ شَنْوَةِ وَرَأَيْتُ عِيسَى رَجُلًا مَرْبُوعًا مَرْبُوعَ الْخَلْقِ إِلَى الْحُمْرَةِ وَالْبَيَاضِ سَبِطَ الرَّأْسِ ...» (شب اسراء موسی؛ را دیدم. او مردی گندم گون، بلند قامت و دارای موهای مجعد بود گویا یکی از مردان قبیله شنوه است. و عیسی؛ را دیدم که دارای قامتی متوسط و چهارشانه بود و رنگش، متمایل به سرخ و سفید می نمود. و موهایی فروهشته ای داشت». بخاری (۳۲۳۹)، و مسلم (۱۶۵).

بعضی از مردم از این نصوص و غیر از آن اینگونه برداشت نموده اند که پیامبران فوت نکرده اند و به آن استدلال می کنند که پیامبران زنده هستند. حقیقت این است که آنها جز آنچه در نصوص در حق عیسی؛ و آنچه در حق ادریس؛ که اختلاف است آمده بقیه مرده اند. و جز این دو، نصوص بر مردن بقیه بصورت قطعی و بدون هیچگونه شکی ثابت است. بیشتر دلایل آن آمد. اما آنچه در احادیث از اخبار پیامبر ص در شب معراج در باره رؤیت پیامبران آمده و آنچه در معانی آن در نصوص دیگری آمده حق است و تعارضی بین آنها وجود ندارد. و آن این است که پیامبر ص ارواح پیامبران را در شکل بدنهایشان دیده است اما اجسادشان در زمین است مگر کسانی که نصوص به بلند شدن آنها دلالت دارد و این چیزی است که امامان محقق از اهل سنت بر آن هستند.

یکی از امامان راسخ در تحقیق این مسئله می گوید: (و اما رؤیته غیره من الأنبياء ليلة المعراج في السماء لما رأى آدم في السماء الدنيا، ورأى يحيى وعيسى في السماء الثانية، ويوسف في الثالثة وإدريس في الرابعة، وهارون في الخامسة،

وموسى في السادسة، وإبراهيم في السابعة، أو بالعكس، فهذا رأى أرواحهم مصورة في صور أبدانهم. قد قال بعض الناس: لعله رأى نفس الأجساد المدفونة في القبور، وهذا ليس بشيء. لكن عيسى صعد إلى السماء بروحه وجسده، وكذلك قيل في إدريس. وأما إبراهيم وموسى، وغيرهما فهم مدفونون في الأرض» (اما دیدن پیامبران در شب معراج در آسمان همانگونه که آدم را در آسمان دنیا، یحیی و عیسی را در آسمان دوم، یوسف در آسمان سوم، ادریس در آسمان چهارم، هارون در آسمان پنجم، موسی در آسمان ششم، و ابراهیم را در آسمان هفتم یا بالعکس، دیدن ارواحشان است که به شکل بدنهایشان بوده است. بعضی از مردم گفته اند: شاید او جسدهایی که در قبرها مدفونند را دیده باشد. و این فاقد مدرک است. ولی عیسی با روح و جسمش به آسمان بلند شده همچنانکه در مورد ادریس گفته شده است. اما ابراهیم و موسی و غیر این دو از پیامبران در زمین دفن شده اند).

بایستی اقرار نمود که الله تعالی همانگونه که شایسته پیامبران است را با بلند کردن ارواحشان به سوی آسمان اکرام نموده و خداوند هر کس که بخواهد نعمت می بخشد، و اجسادشان را در زمین حفظ نموده و خوردن آن را بر زمین حرام کرده است چنانکه از اوس بن اوسس ثابت است که رسول الله (ص) فرمودند: «إِنَّ مِنْ أَفْضَلِ أَيَّامِكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَافْكُرُوا عَلَيَّ مِنَ الصَّلَاةِ فِيهِ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ مَعْرُوضَةٌ عَلَيَّ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَكَيْفَ تَعْرِضُ صَلَاتُنَا عَلَيْكَ وَقَدْ أَرَمْتَ قَالَ يَقُولُ بَلَيْتَ فَقَالَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ حَرَّمَ عَلَى الْأَرْضِ أَجْسَادَ الْأَنْبِيَاءِ» (از بهترین روزها، روز جمعه است. و در

آن روز بسیار بر من صلوات بفرستید زیرا درود و سلام شما بر من عرضه می شود. گفتند: ای رسول خدا چگونه درود و سلام ما بر شما عرضه می گردد در حالیکه استخوانهایتان پوسیده است؟ فرمود: خداوند خوردن اجساد پیامبران را بر زمین حرام کرده است». أبو داود (۱۰۴۷)

و بدین وسیله حق در این مسئله مهم روشن می گردد؛ بر مسلمان واجب است که به آن معتقد باشد و الله تعالی اعلم.

**وصلی الله وسلم علی نبینا محمد وعلی آله
وصحبه أجمعین.
وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین.**